

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-14, факс: 255-33-32

№ 04-33/19-1331 (241657)

" 19 " листопада 20 18

ЗАЙЦЕВУ О.

Шановний пане Олексію!

Інформуємо Вас, що Ваша петиція щодо запровадження максимального розміру аліментів у сумі не більше чотирьох прожиткових мінімумів для дитини відповідного віку в установленій законодавством строк не набрала достатньої кількості голосів на підтримку, тому відповідно до статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» розглядається як звернення громадян.

Для аналізу зазначених пропозицій Комітет звернувся до Міністерства соціальної політики України та Міністерства юстиції України.

Після отримання відповідних висновків членами Комітету буде ухвалено рішення щодо доцільності врахування зазначених пропозицій у законотворчій діяльності Комітету.

Про результати розгляду Вас буде поінформовано додатково.

З повагою

Голова Комітету

А. ПАЛАТНИЙ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-14, факс: 255-33-32

№ 04-33/19-1330 (241654)

" 19 — листопада — 20 — Р8

Міністру юстиції
України
ПЕТРЕНКУ П.Д.

Шановний Павле Дмитровичу!

До Комітету надійшла петиція О. Зайцева щодо запровадження максимального розміру аліментів у сумі не більше чотирьох прожиткових мінімумів для дитини відповідного віку. Оскільки петиція не набрала достатньої кількості голосів на її підтримку, тому відповідно до статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» розглядається як звернення громадян.

Просимо Вас, шановний Павле Дмитровичу, дати доручення щодо розгляду пропозиції О. Зайцева та про результати поінформувати Комітет та заявника.

Копія звернення додається.

З повагою

Голова Комітету

А. ПАЛАТНИЙ

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-14, факс: 255-33-32

№ 04-33/19-1330 (241654)

" 19 листопада 2018

Міністру соціальної
політики України
РЕВІ А.О.

Шановний Андрію Олексійовичу!

До Комітету надійшла петиція О. Зайцева щодо запровадження максимального розміру аліментів у сумі не більше чотирьох прожиткових мінімумів для дитини відповідного віку. Оскільки петиція не набрала достатньої кількості голосів на її підтримку, тому відповідно до статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» розглядається як звернення громадян.

Просимо Вас, шановний Андрію Олексійовичу, дати доручення щодо розгляду пропозиції О. Зайцева та про результати поінформувати Комітет та заявника.

Копія звернення додається.

З повагою

Голова Комітету

А. ПАЛАТНИЙ

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001

Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83

E-mail: themis@minjust.gov.ua

http://www.minjust.gov.ua

Код ЄДРПОУ 00015622

**Комітет Верховної Ради України з
питань сім'ї, молодіжної політики,
спорту та туризму**

вул. М. Грушевського, 5,
м. Київ, 01008

№ _____

На № _____

У зв'язку з листом Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму від 19 листопада 2018 року № 04-33/19-1330 (241654) Міністерство юстиції розглянуло звернення громадянина Зайцева О. стосовно пропозицій внесення змін у сімейне законодавство в частині запровадження максимального розміру аліментів у сумі не більше чотирьох прожиткових мінімумів для дитини відповідного віку та повідомляє, що за результатами його розгляду Міністерством юстиції надані відповідні роз'яснення заявнику у листі від 19 листопада 2018 року № 44826/1766-1-18/14 (копія додається).

Додаток: на 3 арк. в 1 прим.

Перший заступник Міністра

Олена СУКМАНОВА

297277

UB Міністерство юстиції України
47826/1766-1-18/8.1.4 від
29.11.2018

арк.1

11:20:43

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001

Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83

E-mail: themis@minjust.gov.ua

http://www.minjust.gov.ua

Код ЄДРПОУ 00015622

Зайцев О.

№ _____

На № _____

*Щодо пропозицій внесення змін у
законодавство в частині запровадження
максимального розміру аліментів*

Міністерством юстиції розглянуто Ваше звернення, надіслане листом Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму від 19 листопада 2018 року № 04-33/19-1330 (241654), щодо пропозицій внесення змін у законодавство в частині запровадження максимального розміру аліментів у сумі не більше чотирьох прожиткових мінімумів для дитини відповідного віку, та в межах компетенції повідомляється.

Насамперед зазначаємо, що сімейне законодавство покладає на батьків обов'язок щодо надання утримання своїм неповнолітнім дітям. Обов'язок батьків утримувати своїх дітей виникає з моменту їх народження та зберігається до досягнення дітьми повноліття. Обов'язок утримувати дитину є рівною мірою обов'язком як матері, так і батька, причому, обов'язком особистим, індивідуальним.

Так, відповідно до статей 180-181 Сімейного кодексу України (далі – Кодекс) батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття. Способи виконання батьками обов'язку утримувати дитину визначаються за домовленістю між ними. За домовленістю між батьками дитини той із них, хто проживає окремо від дитини, може брати участь у її утриманні в грошовій і (або) натуральній формі.

За рішенням суду кошти на утримання дитини (аліменти) присуджуються у частці від доходу її матері, батька або у твердій грошовій сумі за вибором того з батьків або інших законних представників дитини, разом з яким проживає дитина. Спосіб стягнення аліментів, визначений рішенням суду, змінюється за рішенням суду за позовом одержувача аліментів.

Слід зауважити, що згідно зі статтею 179 Кодексу аліменти, одержані на дитину, є власністю дитини. Той із батьків або інших законних представників дитини, на ім'я якого виплачуються аліменти, розпоряджається аліментами виключно за цільовим призначенням в інтересах дитини.

При цьому контроль за цільовим витрачанням аліментів здійснюється органом опіки та піклування у формі інспекційних відвідувань одержувача аліментів, порядок та періодичність здійснення яких визначаються

УВ Міністерство юстиції України
47825/1766-1-18/8.1.4 від
29.11.2018

ЗРК.1

1:18:33

297276

центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері усиновлення та захисту прав дітей. За заявою платника аліментів (крім тих, які мають заборгованість зі сплати аліментів) інспекційні відвідування одержувача аліментів здійснюються органом опіки та піклування позапланово, але не більше одного разу на три місяці.

У разі нецільового витрачання аліментів платник має право звернутися до суду з позовом про зменшення розміру аліментів або про внесення частини аліментів на особистий рахунок дитини у відділенні Державного ощадного банку України (стаття 186 Кодексу).

У свою чергу в контексті порушених питань зауважуємо, що закон як нормативно-правовий акт вищої юридичної сили за своєю природою призначений для регулювання найважливіших суспільних відносин шляхом встановлення загальних обов'язкових нормативних приписів, а тому положення закону не можуть бути підлаштовані під вирішення конкретної життєвої ситуації.

У зв'язку з цим питання, пов'язані із визначенням розміру аліментів у кожному конкретному випадку, законодавець покладає саме на суд, який при прийнятті відповідних рішень враховує всі обставини справи у їх сукупності та керується нормами законодавства в їх системному взаємозв'язку.

Так, як передбачено статтею 182 Кодексу, при визначенні розміру аліментів суд враховує: стан здоров'я та матеріальне становище дитини; стан здоров'я та матеріальне становище платника аліментів; наявність у платника аліментів інших дітей, непрацездатних чоловіка, дружини, батьків, дочки, сина; наявність на праві власності, володіння та/або користування у платника аліментів майна та майнових прав, у тому числі рухомого та нерухомого майна, грошових коштів, виключних прав на результати інтелектуальної діяльності, корпоративних прав; доведені стягувачем аліментів витрати платника аліментів, у тому числі на придбання нерухомого або рухомого майна, сума яких перевищує десятикратний розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи, якщо платником аліментів не доведено джерело походження коштів; інші обставини, що мають істотне значення.

Суд не обмежується розміром заробітку (доходу) платника аліментів у разі встановлення наявності у нього витрат, що перевищують його заробіток (дохід), і щодо яких таким платником аліментів не доведено джерело походження коштів для їх оплати.

Розмір аліментів має бути необхідним та достатнім для забезпечення гармонійного розвитку дитини.

Мінімальний гарантований розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Мінімальний рекомендований розмір аліментів на одну дитину становить розмір прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку і може бути присуджений судом у разі достатності заробітку (доходу) платника аліментів.

Окремо звертаємо увагу, що відповідно до статті 192 Кодексу *розмір аліментів*, визначений за рішенням суду або домовленістю між батьками, *може бути згодом зменшено або збільшено за рішенням суду за позовом платника або одержувача аліментів у разі зміни матеріального або сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я когось із них та в інших випадках, передбачених цим Кодексом.*

Постановою Пленуму Верховного Суду України від 15 травня 2006 року № 3 «Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів» передбачено, що розмір аліментів, визначений судовим рішенням або за домовленістю між батьками, *суд може змінити* за позовом платника або одержувача аліментів у зв'язку зі зміною матеріального чи сімейного стану, погіршення чи поліпшення здоров'я когось із них (пункт 23 постанови).

Разом з тим інформуємо, що відповідно до Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року № 423, центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері з питань сім'ї та дітей, і який, відповідно до покладених на нього завдань узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Кабінету Міністрів України, є *Міністерство соціальної політики України.*

Принадібно зазначаємо, що листи Мін'юсту не встановлюють норм права, а мають інформаційний характер.

Перший заступник Міністра

Олена СУКМАНОВА

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 3521301578737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № _____ від _____

✓ Про результати розгляду звернення
Зайцева О.

**Комітет Верховної Ради України
з питань сім'ї, молодіжної
політики, спорту
та туризму**

Міністерство соціальної політики на виконання листа Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму від 19.11.2018 № 04-33/19-1330 (241654) розглянуло звернення Зайцева О. щодо пропозицій внесення змін до чинного законодавства в частині зменшення аліментних виплат на дитину та повідомляє.

Частиною другою статті 19 Конституції України встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їхні посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423 (зі змінами), Мінсоцполітики є центральним органом виконавчої влади, який, зокрема, забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері усиновлення та захисту прав дітей.

Відповідно до чинного законодавства спори між батьками щодо виховання дитини, зокрема аліментні зобов'язання, вирішуються за домовленістю сторін або судом.

Мінсоцполітики окремим листом поінформувало заявника про зміни, що відбулися у законодавстві України, щодо процедури здійснення контролю за цільовим витрачанням коштів на утримання дитини (аліментів) одним із батьків або іншим законним представником дитини, разом з яким вона проживає, а також можливості звернення до суду стосовно зменшення аліментних виплат на дитину.

**Заступник Міністра
з питань європейської інтеграції**

О. Чуркіна

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
4472/0/5-18/37 від 27.11.2018

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики та правосуддя

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

№ *04-дг/18-дд 36 (234564)*

"08 листопада 2018 р.

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань сім'ї, молодіжної
політики, спорту та туризму
ПАЛАТНОМУ А.Л.**

Шановний Артуре Леонідовичу!

У Комітеті Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя за дорученням Першого заступника Голови Верховної Ради України розглянуто звернення Зайцева О. щодо встановлення максимального розміру аліментів та в межах компетенції повідомляється таке.

Відповідно до Конституції України (частини друга, третя статті 50) батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття. Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою.

При цьому, Основним Законом України (пункт 6 частини першої статті 92) передбачено, що засади охорони дитинства, материнства, батьківства визначаються виключно законом.

Так, підстави виникнення, зміст особистих немайнових і майнових прав та обов'язків батьків і дітей регулюються Сімейним кодексом України.

В Конвенції про права дитини зазначено, що Держави-учасниці зобов'язуються забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов'язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів (частина друга статті 3).

Найкраще забезпечення інтересів дитини має бути керівним принципом для тих, хто несе відповідальність за її освіту і навчання; насамперед таку відповідальність несуть її батьки (частина друга статті 7 Конвенції).

Держави-учасниці визнають право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини. Батько (-ки) або інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення в межах своїх здібностей і

фінансових можливостей умов життя, необхідних для розвитку дитини (частини перша, друга статті 27 Конвенції).

Згідно з правовою позицією Європейського Суду з прав людини врахування основних інтересів дітей є вирішальним чинником у кожній справі (пункт 89 рішення по справі «Гаазе проти Німеччини» (Haase v. Germany) від 8 квітня 2004 року).

Водночас, у рішенні від 7 грудня 2006 року по справі «Хант проти України» (Hunt v. Ukraine) Суд звертає увагу, що між інтересами дитини та інтересами батьків повинна існувати справедлива рівновага і, дотримуючись такої рівноваги, особлива увага має бути до найважливіших інтересів дитини, які за своєю природою та важливістю мають переважати над інтересами батьків (пункт 54).

Просимо врахувати надану інформацію під час розгляду звернення.

З повагою

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ